

Р І Ш Е Н Н Я

ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

від 13 грудня 2022 року

№ 907

Про затвердження Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом (автобусами) Кропивницької міської територіальної громади

Керуючись статтями 140, 146 Конституції України, підпунктом 10 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтею 35 Закону України «Про автомобільний транспорт», з метою забезпечення необхідного рівня перевезень пасажирів у Кропивницькій міській територіальній громаді, виконання вимог чинного законодавства України у транспортній галузі Виконавчий комітет Кропивницької міської ради

В И Р І Ш И В:

1. Затвердити Правила користування міським пасажирським автомобільним транспортом (автобусами) Кропивницької міської територіальної громади, що додаються.
2. Відділу по роботі із засобами масової інформації та управлінню інформаційних технологій Кропивницької міської ради інформувати територіальну громаду про затвердження Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом (автобусами) згідно з пунктом 1 цього рішення (далі - Правила).
3. Управлінню транспорту та зв'язку забезпечити розміщення вищевказаних Правил на офіційному сайті Кропивницької міської ради.
4. Підприємствам-перевізникам, що обслуговують міські автобусні маршрути загального користування, забезпечити розміщення витягів з відповідних Правил у салонах транспортних засобів, які працюють за маршрутами.
5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради О.Вергуна.

Секретар міської ради

Олег КОЛЮКА

Віктор Житник 35 83 13

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Виконавчого комітету
Кропивницької міської ради
13 грудня 2022 року № 907

ПРАВИЛА

користування міським пасажирським автомобільним транспортом (автобусами) у Кропивницькій міській територіальній громаді

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Правила користування міським пасажирським автомобільним транспортом (автобусами) у Кропивницькій міській територіальній громаді (надалі - Правила) розроблені відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про автомобільний транспорт», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті», «Про захист прав споживачів», Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, наказу Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом», наказу Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту» та інших нормативно-правових актів законодавства України в сфері організації пасажирських перевезень.

1.2. Правила визначають порядок проїзду пасажирів і його оплати, права та обов'язки пасажирів, взаємовідносини перевізників всіх форм власності, пасажирів та інших осіб, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг, їх права та обов'язки враховуючи особливості транспортної інфраструктури та встановлюють види, форми носіїв, порядок обігу та реєстрації проїзних документів.

1.3. Правила обов'язкові для виконання перевізниками всіх форм власності, його працівниками (персоналом), пасажирами та іншими особами, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг.

2. ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. У цих Правилах терміни мають таке значення:

2.1.1. **Автобус** - транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно;

2.1.2. **Автобусний маршрут** - шлях проходження автобуса між початковими та кінцевими пунктами з визначеними місцями для посадки (висадки) пасажирів;

2.1.3. Автобусний маршрут міський - автобусний маршрут, який не виходить за межі території населеного пункту, на якому здійснюють регулярні пасажирські перевезення;

2.1.4. Автоматизована система обліку оплати проїзду - програмно-технічний комплекс, призначений для здійснення обліку наданих транспортних послуг за допомогою електронного квитка;

2.1.5. Багаж - вантаж, який не належить до ручної поклажі, розміри якого не перевищують 100 x 50 x 30 сантиметрів (одночасно за всіма вимірами), вагою від 10 до 40 кілограмів, а також довгомірні предмети завдовжки більше 150 сантиметрів та діаметром понад 10 сантиметрів, які перевозить пасажир;

2.1.6. Вартість проїзду - економічно обґрунтована вартість проїзду у міському пасажирському автомобільному транспорті (автобусі), визначена відповідно до чинного законодавства України Виконавчим комітетом Кропивницької міської ради з урахуванням соціальних нормативів у сфері оплати праці, задоволення підприємницького інтересу, вартості запчастин та інших витрат на експлуатацію міського автомобільного транспорту (автобусів);

2.1.7. Водій - особа, яка керує транспортним засобом і має відповідне посвідчення встановленого зразка;

2.1.8. Графік руху - відомості про час і послідовність виконання рейсу;

2.1.9. Договір про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування - документ, який визначає відносини між організатором регулярних пасажирських перевезень та автомобільним перевізником щодо організації пасажирських перевезень на міському автобусному маршруті загального користування, який вважається укладеним з моменту його підписання сторонами;

2.1.10. Електронний квиток - проїзний документ встановленої форми, який після реєстрації в автоматизованій системі оплати проїзду дає право пасажиру на одержання транспортних послуг;

2.1.11. Зупинка - спеціально обладнаний пункт на маршруті (лінії) для очікування автобуса та посадки (висадки) пасажирів;

2.1.12. Зупинка «на вимогу» - зупинка, на якій транспортні засоби зупиняються тільки тоді, коли на ній є пасажир, а у разі їх відсутності, коли пасажир, які перебувають в салоні транспортного засобу, бажають вийти на цій зупинці, при цьому завчасно сповістивши водія;

2.1.13. Квиток - проїзний документ встановленої форми, який надає право пасажиру на одержання транспортних послуг;

2.1.14. Кондуктор - працівник (персонал) перевізника, який виконує функції із забезпечення контролю оплати (валідації) проїзду пасажирами, здійснює продаж разових проїзних квитків, проїзних квитків тривалого користування, перевіряє наявність і відповідність документів, що підтверджують право пільгового проїзду, дотримання норм цих Правил;

2.1.15. Контролер - працівник (персонал) перевізника, уповноважений ним здійснювати контроль за оплатою проїзду і перевезенням багажу пасажирами;

2.1.16. Організатор перевезень - виконавчий орган місцевого самоврядування, який відповідно до законодавства України уповноважений організовувати пасажирські перевезення. На території Кропивницької міської територіальної громади - управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради;

2.1.17. Оборотний рейс - рух автобуса від початкової до кінцевої зупинки маршруту та у зворотньому напрямку до початкової зупинки;

2.1.18. Пасажир - особа, якій надається послуга з перевезення міським автомобільним транспортним засобом (автобусом) та яка не бере участь у керуванні ним;

2.1.19. Паспорт маршруту - документ, що містить схему руху маршруту, розклад руху, графіки режимів праці та відпочинку водіїв, тощо;

2.1.20. Перевізник - автотранспортне підприємство незалежно від форми власності, яке надає послуги з перевезення пасажирів транспортними засобами (автобусами) на міських автобусних маршрутах загального користування на підставі договору про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування;

2.1.21. Перевезення пасажирів у звичайному режимі руху - перевезення пасажирів автобусами на маршруті загального користування з дотриманням всіх зупинок, передбачених паспортом маршруту;

2.1.22. Перевезення пасажирів у режимі маршрутного таксі - перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті загального користування за розкладом руху, в якому визначається час відправлення автобусів з початкового та кінцевого пунктів маршруту з посадкою (висадкою) пасажирів на їхню вимогу на шляху прямування автобуса в місцях, де це не заборонено правилами дорожнього руху;

2.1.23. Регулярні пасажирські перевезення - перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування за умовами, визначеними паспортом маршруту, затвердженим в установленому порядку організатором пасажирських перевезень;

2.1.24. Рейс - рух транспортного засобу від початкової до кінцевої зупинки маршруту;

2.1.25. Розклад руху - сукупність графіків руху автобусів, що містить відомості про час, місце, послідовність виконання рейсів;

2.1.26. Ручна поклажа - вантаж, розміри якого не перевищують 60 x 40 x 20 сантиметрів вагою до 10 кілограмів включно, а також довгомірні предмети завдовжки до 150 сантиметрів, та діаметром до 10 сантиметрів, які перевозить пасажир. До ручної поклажі також відносяться і безоплатно перевозяться пасажиром одна пара лиж, велосипед, дитячі санки, дитячий та інвалідний візок;

2.1.27. Система автоматичного визначення місцезнаходження транспортного засобу - програмно-технічний комплекс, який забезпечує контроль руху громадського транспорту з використанням системи глобального позиціонування (GPS), диспетчеризацію транспорту на маршрутах загального користування та управління рухом громадського транспорту;

2.1.28. **Схема маршруту** - картографічне зображення маршруту;

2.1.29. **Тариф на автобусних маршрутах загального користування** - вартість разового проїзду одного пасажирів у міському сполученні;

2.1.30. **Транспортні послуги** - діяльність, пов'язана із задоволенням потреби населення в перевезеннях автомобільним транспортом;

2.1.31. **Посвідчення встановленого зразка** - вид документа пасажирів для регулярних пасажирських перевезень, що надає право на пільгове перевезення, який затверджується та видається відповідним органом;

2.1.32. **Проїзний документ** - квиток, електронний квиток, проїзний квиток тривалого користування або посвідчення встановленого зразка, який надає право пасажирів на одержання транспортних послуг;

2.1.33. **Пільга** - право пасажирів на безоплатний проїзд;

2.1.34. **Штраф** - вид адміністративного стягнення за безквитковий (неоплачений) проїзд пасажирів, в тому числі без валідації проїзного документа, проїзд за відсутності посвідчення встановленого зразка, яке надає право на пільгу, а також перевезення без наявності проїзного документа дитини віком від семи до шістнадцяти років або неоплачене перевезення багажу чи ручної поклажі, розміри яких перевищують габарити встановлені цими Правилами. Розмір штрафу визначається Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законі України «Про автомобільний транспорт», та Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту.

3. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

3.1. Організація пасажирських перевезень на автобусних маршрутах загального користування Кропивницької міської територіальної громади покладається на управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради (далі - Організатор перевезень).

3.2. Відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування із Організатором перевезень, визначаються договором на перевезення пасажирів автомобільним транспортом на автобусних маршрутах загального користування відповідно до умов конкурсу з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

3.3. На маршрутах використовуються автобуси загального призначення, категорія та клас яких відповідають вимогам, установленим для міського транспорту, а пасажиромісткість - пасажиропотоку з урахуванням забезпечення доступу до об'єктів соціального, медичного та культурного призначення для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Вимоги до структури рухомого складу визначаються Організатором перевезень в умовах конкурсу.

3.4. Забороняється надання послуг з перевезення пасажирів з використанням автобусів, переобладнаних з вантажних транспортних засобів,

за відсутності протоколів випробувань таких автобусів на відповідність вимогам правил Європейської економічної комісії - № 43 (перевірка маркування безпечного скла); № 36 чи № 52 (залежно від пасажиромісткості, в обсязі вимог законодавчо регульованої сфери до автобусів, що перебувають в експлуатації); № 80 (вимоги до міцності сидінь та елементів їх кріплення, застосування сертифікованих сидінь, відповідність кріплення сидінь типовим схемам та конструктивним рішенням, перевіреном випробуваннями), виданих акредитованими Національним агентством з акредитації випробувальними лабораторіями.

3.5. Перевезення пасажирів за міськими маршрутами здійснюється у звичайному режимі руху і режимі маршрутного таксі.

3.6. Основні функції перевізника:

3.6.1. забезпечувати безпечне і якісне обслуговування пасажирів на автобусних маршрутах загального користування;

3.6.2. виконувати вимоги законодавчих та нормативно-правових актів України у сфері перевезення пасажирів;

3.6.3. забезпечувати дотримання персоналом вимог законодавства про автомобільний транспорт та безпеки дорожнього руху;

3.6.4. забезпечувати контроль технічного та санітарного стану автобусів перед початком роботи;

3.6.5. забезпечувати проведення щозмінного передрейсового та післярейсового медичного огляду водіїв транспортних засобів;

3.6.6. забезпечувати водія необхідною документацією;

3.6.7. утримувати транспортні засоби в належному технічному та санітарному стані, забезпечувати їх своєчасне подання для посадки пасажирів та відправлення;

3.6.8. забезпечувати проїзд пасажирів до зупинки чи місця призначення за маршрутом без додаткових витрат у разі припинення поїздки через технічну несправність транспортного засобу;

3.6.9. забезпечувати зберігання транспортних засобів, умови праці та відпочинку водіїв відповідно до вимог законодавства;

3.6.10. забезпечувати проведення необхідних та обов'язкових стажувань та інструктажів водіїв;

3.6.11. здійснювати організацію та контроль за своєчасним проходженням водіями медичного огляду, забезпечувати їх санітарно - побутовими приміщеннями й обладнанням;

3.6.12. організовувати проведення періодичного навчання водіїв методам надання першої медичної допомоги від дорожньо - транспортних пригод;

3.6.13. проводити стажування водія перед переведенням його на новий регулярний маршрут або на відмінну модель автобуса, ознайомлювати з паспортом маршруту та видавати витяг з нього;

3.6.14. забезпечувати навчання та інструктаж водія щодо особливостей посадки (висадки) осіб з обмеженими фізичними можливостями;

3.6.15. виконувати інші функції, передбачені законодавством України.

3.7. Перевізники, водії, пасажери повинні мати і пред'являти особам, які уповноважені здійснювати контроль на автомобільному транспорті та у сфері безпеки дорожнього руху, документи, на підставі яких виконуються пасажирські перевезення, а саме:

3.7.1. для автомобільного перевізника - ліцензія, договір із Організатором перевезень, паспорт маршруту, документ, що засвідчує використання автобуса на законних підставах, інші документи, передбачені законодавством України;

3.7.2. для водія автобуса - посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційні документи на транспортний засіб, квитково-касовий лист, схема маршруту, розклад руху, інші документи, передбачені законодавством України;

3.7.3. для пасажера - квиток на проїзд в автобусі та на перевезення багажу (для пільгового проїзду - оригінал посвідчення особи встановленого зразка чи оригінал довідки, на підставі якої надається пільга), а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронний квиток та документи для пільгового проїзду.

3.8. Організатор перевезень може залучити на конкурсних засадах суб'єкта господарювання для виконання функцій з організації та управління рухом автобусів і підготовки інформації про роботу перевізників.

3.9. Організатор перевезень не має права залучати суб'єктів господарювання для виконання функцій з організації та управління рухом автобусів і підготовки інформації про роботу перевізників, які представляють інтереси окремих перевізників або груп перевізників, чи контролюються зазначеними суб'єктами.

4. ВИМОГИ ДО ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

4.1. Вимоги до транспортних засобів:

4.1.1. Транспортні засоби, які використовуються для перевезення пасажирів, повинні відповідати вимогам безпеки, комфортності, охорони праці та екології, перебувати в належному технічному і санітарному стані, бути укомплектованими відповідно до законодавства та умов конкурсу з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

4.1.2. Конструкція та технічний стан транспортних засобів мають забезпечувати:

безпеку людей, які користуються транспортними засобами чи беруть участь у дорожньому русі;

відповідність нормам стосовно викидів забруднювальних речовин, парникових газів, електромагнітних завад, рівню шуму та інших чинників негативного впливу на людину та довкілля;

запобігання пошкодженню транспортними засобами доріг та їх облаштування;

ефективне використання енергетичних ресурсів, частин і експлуатаційних матеріалів;

захист від незаконного використання транспортних засобів та запобігання їх пошкодженню;

відповідність іншим вимогам законодавства.

4.1.3. Технічний стан автобусів повинен відповідати вимогам Правил дорожнього руху та інструкціям заводів-виробників.

4.1.4. Неприпустимим є випуск на лінію автобусів:

з пошкодженням обладнання аварійного відкриття люків, дверей, вікон у салоні автобусів;

не забезпечених необхідним протипожежним обладнанням, медичними аптечками, знаками аварійної зупинки;

без щомісячного знезараження транспортних засобів відповідно до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»;

без відповідної візуальної інформації для пасажирів.

4.1.5. В автобусах, які виконують перевезення пасажирів, не повинно бути конструктивних елементів, не передбачених заводом-виробником:

заблокованих дверей і аварійних виходів;

пошкоджень оббивки сидінь, внутрішніх стінок салонів, фарби та скляних поверхонь;

плям і подряпин, а також не повинні використовуватися непрозорі матеріали для тонування скла.

4.1.6. Перевізник повинен здійснювати контроль за дотриманням водіями норм місткості автобусів на предмет відповідності паспорту заводу-виробника;

4.1.7. Кількість пасажирів в автобусі не повинна перевищувати загальної місткості, передбаченої конструкцією заводу-виробника;

4.1.8. До роботи на автобусі допускається водій тільки тієї категорії, яка дозволяє працювати на пасажирському автомобільному транспорті.

4.1.9. Контроль технічного стану транспортних засобів включає:

обов'язковий технічний огляд транспортних засобів;

передрейсову та післярейсову перевірку технічного стану транспортних засобів перевізниками;

4.1.10. У період між обов'язковими технічними оглядами відповідність технічного стану транспортних засобів вимогам законодавства забезпечує перевізник;

4.1.11. Перевізник самостійно забезпечує перевезення пасажирів відповідно до умов договору про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування;

4.2. Зберігання транспортних засобів

4.2.1. Власники (користувачі) автобусів, що використовуються для перевезення пасажирів, повинні забезпечувати їх зберігання у спеціально пристосованих для цього приміщеннях, гаражах, на майданчиках, стоянках, забезпечених засобами охорони. Забороняється зберігання транспортних засобів у житлових зонах поза спеціально відведених для цього майданчиків.

5. ВАРТІСТЬ, ПОРЯДОК ОПЛАТИ ПРОЇЗДУ, ВИДИ ПРОЇЗНИХ ДОКУМЕНТІВ, ТА ПОРЯДОК ЇХ ПРИДБАННЯ

5.1. Тариф на здійснення перевезень є регульованим та встановлюється шляхом прийняття відповідного рішення Виконавчим комітетом Кропивницької міської ради.

5.2. Реалізацію єдиної тарифної політики передбачає затверджений наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 17.11.2009 р. № 1175 «Про затвердження Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту».

5.3. Тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:

- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;

- стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;

- забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;

- забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.

5.4. Види проїзних документів для оплати проїзду

5.4.1. Разовий квиток - проїзний документ встановленої форми, який надає право пасажирові на одержання транспортних послуг;

5.4.2. Проїзні квитки тривалого користування - квитки встановленого перевізником зразка із зазначеним на них терміном дії.

5.5. Для оплати проїзду використовуються такі тарифні плани:

5.5.1. «Разова поїздка» - тариф, який застосовується при купівлі разового проїзного квитка та надає можливість однієї поїздки від початкової до кінцевої зупинки;

5.5.2. «Тривале користування» - тариф, який дає право на необмежену кількість поїздок у транспортних засобах перевізника протягом 30 календарних днів від дати покупки;

5.5.3. «Квиток у контролера» - сума, що сплачується пасажиром у разі виявлення факту безоплатного проїзду, у двадцятикратному розмірі від вартості проїзду, на підставі документів, що надаються контролером.

5.4. Порядок оплати проїзду

5.6. Право на проїзд надає квиток, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронний квиток та документи для пільгового проїзду.

5.7. Право на перевезення у транспортних засобах перевізника багажу, який перевищує встановлені до нього вимоги по вазі та габаритах, дає квиток, а

в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронний квиток.

5.8. Право на проїзд у транспортних засобах особам, що користуються пільгою, надається за наявності оригіналу посвідчення особи встановленого зразка чи оригіналу довідки, на підставі якої надається пільга, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронного квитка, який видається на безоплатній основі.

5.9. Перевезення багажу, який перевищує встановлені до нього вимоги по вазі та габаритах, складає повну вартість разової поїздки та не залежить від наявності у пасажирів будь-якої пільги на проїзд.

5.10. Пасажир, який не має квитка, оригіналу посвідчення особи встановленого зразка чи оригіналу довідки, на підставі якої надається пільга, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронного квитка, зайшовши у транспортний засіб, зобов'язаний одразу оплатити вартість проїзду працівнику перевізника та отримати документ, на підставі якого виконуються пасажирські перевезення.

5.11. Квиток, оригінал посвідчення особи встановленого зразка чи оригінал довідки, на підставі якої надається пільга, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронний квиток дають право на одну поїздку в межах від початкової до кінцевої зупинки.

5.12. Пасажир, який має квиток, оригінал посвідчення особи встановленого зразка чи оригінал довідки, на підставі якої надається пільга, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронний квиток, зайшовши у транспортний засіб, зобов'язаний одразу пред'явити оригінал відповідного документа, в т.ч. для реєстрації проїзду в автоматизованій системі обліку оплати проїзду.

5.13. Пасажир, отримавши від працівника перевізника квиток, зобов'язаний зберігати його разом із електронним квитком, оригіналом посвідчення особи встановленого зразка чи оригіналом довідки, на підставі якої надається пільга, на підставі яких проведено реєстрацію чи оплату такого проїзду, до завершення поїздки.

5.14. Пасажир вправі оплатити повну вартість проїзду іншого пасажирів.

5.15. Посадка та висадка пасажирів на автобусних маршрутах, що працюють у звичайному режимі руху, здійснюється виключно на зупинках громадського транспорту, що передбачені паспортом маршруту з дотриманням вимог Правил дорожнього руху. Посадка та висадка пасажирів на автобусних маршрутах, що працюють у режимі маршрутної таксі, проводиться на їх вимогу у місцях зупинки громадського транспорту, а також в інших місцях з обов'язковим дотриманням Правил дорожнього руху.

5.16. Контроль оплати проїзду

5.16.1. Контроль оплати проїзду здійснюють контролери, які повинні мати при собі посвідчення, карту-жетон та квитанції встановленого зразка;

5.16.2. Контроль оплати проїзду може здійснюватись, як під час руху транспортного засобу на маршруті, так і під час здійснення зупинки

транспортного засобу на зупинці громадського транспорту, яка передбачена паспортом маршруту;

5.16.3. Контроль здійснюється методом перевірки правових підстав проїзду пасажиром в транспортному засобі;

5.16.4. Відсутність закомпостованого проїзного документу та безоплатне перевезення пасажиром дитини віком від 7-ми до 16-ти років або неоплаченого багажу тягне за собою відповідальність, передбачену чинними нормативно-правовими актами.

Контролер має право розглядати справи про адміністративні правопорушення та накладати адміністративні стягнення, передбачені статтею 119, абзацом третім статті 134, абзацом четвертим статті 135 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Штрафи за порушення вимог цих Правил накладаються та стягуються на місці контролерами.

У разі виникнення спірних питань щодо оплати за проїзд, притягнення до відповідальності за безквитковий проїзд, перевезення неоплаченого багажу тощо, пасажир зобов'язаний покинути транспортний засіб разом з контролерами на найближчій зупинці для вирішення спірного питання. У разі неможливості розв'язати спірне питання на місці, контролер звертається до органів поліції.

5.16.5. Злісною непокорою законному розпорядженню або вимозі працівника транспорту, який здійснює контроль за перевезенням пасажирів, вважаються: відмова від пред'явлення для контролю проїзних документів, документів на право безкоштовного або пільгового проїзду або відмова від оплати проїзду та штрафу, або намагання пасажиром у той або інший спосіб уникнути штрафних санкцій при неодноразовій вимозі таких дій з боку контролерів. Вказані дії тягнуть за собою відповідальність, передбачену законодавством України.

5.17. Перервана поїздка.

5.17.1. У випадку неможливості проїзду пасажиром до свого кінцевого пункту призначення з причини несправності транспортного засобу, такий пасажир пересідає на інший транспортний засіб того ж виду та маршруту, який йде слідом за графіком, та продовжує свою подорож, за умови пред'явлення разового квитка, який він отримав при здійсненні оплати проїзду у транспортному засобі, де виникла несправність. При цьому проведення повторної оплати проїзду здійснювати не потрібно.

5.17.2. У випадку неможливості пасажиром завершити поїздку внаслідок припинення руху транспортного засобу у потрібному напрямку з причин, за які несе відповідальність перевізник, пасажир має право на компенсацію проїзду, шляхом повернення йому коштів за оплату проїзду.

5.17.3. У випадку неможливості проїзду пасажиром до свого кінцевого пункту призначення з причин, що не залежать від перевізника (дорожньо-транспортна пригода, неналежний стан дорожнього покриття, інженерні ремонти, акції громадської непокори, мітинги та інше) надання транспортних

послуг зупиняється без будь-яких зобов'язань перед пасажиром з боку перевізника.

5.17.4. Пасажир, який вийшов із транспортного засобу, не має права повторно використати разовий проїзний квиток чи електронний квиток у іншому транспортному засобі того ж маршруту.

5.18.3 метою безпеки проїзд дітей віком до шести років включно дозволяється лише при їх супроводі дорослим. Проїзд організованих груп дітей здійснюється виключно з супроводом вихователів чи інших відповідальних осіб.

5.19. Заради безпеки та комфорту інших пасажирів працівники перевізника мають право не дозволяти пасажиру пронесення в салон транспортного засобу речей, предметів чи багажу, якщо є всі підстави вважати, що вони можуть завдати шкоди іншим пасажиром чи створять їм дискомфорт.

5.20. Спори та непорозуміння, які виникають між працівниками перевізника та/або іншими особами, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг, та пасажиром, вирішуються на місці перевізником, представниками (персоналом) перевізника чи іншими особами, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг. Пасажир, у разі незгоди із рішенням перевізника, представників (персоналу) перевізника чи інших осіб, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг, може звернутися із відповідною скаргою до організатора пасажирських перевезень - управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради.

6. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ПЕРЕВІЗНИКА, ЙОГО ПРАЦІВНИКІВ (ПЕРСОНАЛУ), ПАСАЖИРІВ ТА ІНШИХ ОСІБ, ЯКІ ЗАДІЯНІ У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ, ЇХ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

6.1. Основним завданням перевізника та його працівників (персоналу), а також інших осіб, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг (оператор), є забезпечення безпеки пасажирів при користуванні транспортними послугами, надання якісних послуг, якісного обслуговування пасажирів, створення для них необхідних зручностей, надання допомоги при користуванні транспортними послугами.

6.2. У разі загрози безпеці руху працівники (персонал) перевізника зобов'язані діяти відповідно до розроблених перевізником інструкцій на такий випадок та вчиняти всі необхідні дії для збереження людського життя, здоров'я, майна пасажирів та перевізника.

6.3. Перевізник несе матеріальну відповідальність за шкоду, що завдана пасажиром під час користування транспортними послугами, на умовах, визначених Цивільним кодексом України. Шкода не відшкодовується у випадку умисних дій пасажирів, спрямованих на отримання неправомірної вигоди, а також якщо шкоду отримано внаслідок вчинення правопорушення.

Розмір шкоди зменшується у випадку, коли причиною її отримання стало грубе порушення пасажиром цих Правил або інших вимог законодавства України.

6.4. Під час виконання посадових обов'язків працівники перевізника зобов'язані дотримуватися вимог цих Правил та інших нормативно-правових актів, мати охайний вигляд, бути акуратно одягненими, а у випадку запровадження форменого одягу - бути одягненим у нього, бути ввічливими у спілкуванні з пасажиром та одночасно контролювати виконання цих Правил.

6.5. Права та обов'язки перевізника:

6.5.1. Перевізник має право:

1) скасовувати рейси транспортних засобів у разі виникнення обставин, які він не міг передбачити і виникненню яких не міг запобігти, з поверненням пасажиром коштів, сплачених ними за перевезення, а також обмежувати або припиняти перевезення в разі стихійного лиха, епідемії, епізоотії або іншої надзвичайної ситуації;

2) припиняти рух транспортних засобів у разі виникнення загрози життю та здоров'ю пасажирів;

3) вимагати від організатора перевезень виконання умов договору про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування;

4) брати участь у конкурсах на перевезення пасажирів;

5) подавати організатору перевезень пропозиції щодо підвищення рівня організації обслуговування пасажирів;

6) пропонувати пасажиром додаткові послуги.

6.5.2. Перевізник зобов'язаний:

1) протягом 30 календарних днів з дня проведення конкурсу, але до моменту введення в дію рішення конкурсного комітету, встановити на всіх автобусах, якими здійснюватимуться перевезення пасажирів на маршрутах загального користування, системи GPS - навігації та забезпечити їх під'єднання до єдиної централізованої системи керування рухом громадського транспорту, при її створенні;

2) забезпечити дотримання персоналом вимог законодавства про автомобільний транспорт та захист прав споживачів;

3) розробити для працівників (персоналу) інструкції на випадок виникнення загрози безпеці руху з визначенням необхідних дій для збереження людського життя, здоров'я, майна пасажирів та перевізника;

4) вживати заходів щодо забезпечення безпечної, зручної поїздки пасажирів і зберігання та/або доставки багажу згідно з договором перевезення і розкладом руху;

5) організувати проведення технічного та санітарного контролю автобусів перед початком роботи;

6) організувати проведення щозмінного передрейсового і післярейсового медичного огляду водіїв транспортних засобів;

7) видавати водіям та іншим працівникам передбачені законом документи;

8) мати документи для здійснення перевезень згідно із законодавством;

9) утримувати транспортні засоби в належному технічному та санітарному стані, забезпечувати їх своєчасну подачу для посадки пасажирів;

10) здійснювати перевезення пасажирів з використанням сертифікованих транспортних засобів відповідного типу, на які оформлені документи згідно із законодавством та які відповідають умовам конкурсу з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування;

11) здійснювати перевезення пасажирів за встановленим рішенням Виконавчого комітету Кропивницької міської ради тарифом та пасажирів, яким надано право на пільговий проїзд у міському громадському транспорті;

12) надавати пасажирам достовірну і своєчасну загальну інформацію, що стосується окремо визначеного маршруту;

13) компенсувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну пасажирів, якщо його провину буде доведено у встановленому законодавством порядку;

14) забезпечувати поточний продаж квитків, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - реєстрацію електронного квитка через вказану систему;

15) здійснювати обов'язкове особисте страхування пасажирів від нещасних випадків на транспорті;

16) виконувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху, Правил експлуатації колісних транспортних засобів та інших законодавчих актів в сфері організації пасажирських перевезень.

6.6. Права та обов'язки працівників (персоналу) перевізника

6.6.1. Права та обов'язки водія автобуса:

а) водій автобуса має право:

1) на безпечні умови праці;

2) вимагати від пасажирів виконання обов'язків, передбачених цими Правилами;

3) вимагати від пасажирів звільнення салону при порушенні ними даних Правил в частині дотримання їх обов'язків;

4) у випадку порушення пасажиром або групою пасажирів цих Правил чи інших норм законодавства, водій вправі зупинити транспортний засіб з дотриманням Правил дорожнього руху, де буде відсутня загроза безпеці пасажирів, та вимагати від порушників покинути транспортний засіб, а при їх відмові та продовженні протиправних дій викликати працівників поліції;

5) не допускати до поїздки пасажирів, які перебувають у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, порушують громадський порядок, мають при собі небезпечні вантажі, зокрема легкозаймисті, вибухонебезпечні і такі, що можуть забруднити транспортний засіб чи одяг пасажирів.

б) водій автобуса зобов'язаний:

1) мати посвідчення водія на право керування транспортними засобами відповідної категорії;

2) виконувати вимоги цих Правил, Правил дорожнього руху та інших нормативних документів, пов'язаних з виконанням його службових обов'язків;

3) мати із собою і пред'являти для перевірки уповноваженим особам передбачені законодавством документи;

4) вживати необхідних заходів щодо забезпечення безпеки пасажирів у разі виникнення перешкод для руху на маршруті (туман, ожеледь тощо), які не дають змоги продовжити поїздку, а також у разі вимушеної зупинки на залізничному переїзді;

5) зупиняти автобус для посадки та висадки пасажирів на відстані не більше ніж 0,5 метра від краю проїзної частини дороги, а у випадку облаштування зупинки «заїзною кишенею» - не більше 2 м від її початку;

6) бути охайно одягненим, у випадку запровадження форменого одягу - бути одягненим у нього, чемно поводитися з пасажирами;

7) у разі обслуговування пасажирів з обмеженими фізичними можливостями, після прибуття до пункту призначення переконатись, чи здійснив пасажир заплановану висадку;

8) проходити передрейсовий та післярейсовий медичний огляд;

9) додержуватись визначеного режиму праці та відпочинку, маршруту та розкладу руху;

10) постійно стежити за технічним та санітарним станом транспортних засобів;

11) виконувати вказівки диспетчера;

12) зупинятися на кожній визначеній паспортом маршруту зупинці;

13) не від'їжджати від зупинки з відчиненими дверима і не відчиняти їх до повної зупинки, негайно зупинитися у разі відкривання дверей під час руху;

14) за відсутності автоматичного інформування, нагадувати пасажирам про необхідність оплати/реєстрації проїзду, перевезення багажу, пред'явлення необхідних документів працівнику перевізника, а також про те, що слід бути уважними та не забувати свої речі при виході з транспортного засобу, правильно й чітко оголошувати назву кожної зупинки та наступної за нею;

15) вживати необхідних заходів для безпеки руху транспортного засобу;

в) водію автобуса забороняється:

1) починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до повної зупинки автобуса;

2) продавати пасажирам квитки, а у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - реєстрацію проїзду під час керування автобусом;

3) відмовляти пасажирам в обслуговуванні, крім передбачених законодавством та цими Правилами користування міським пасажирським автомобільним транспортом (автобусами) у м. Кропивницькому випадків;

4) самовільно змінювати маршрут та розклад руху;

5) перевозити в автомобілі гострі предмети, пожежонебезпечні, вибухові, отруйні, їдкі та наркотичні речовини, інші небезпечні предмети;

6) перевозити тварин, крім передбачених законодавством випадків;

7) розмовляти по телефону без допоміжного обладнання та розмовляти з пасажирами, їсти, пити, палити (використовувати електронні сигарети) під час руху автобуса, в тому числі на зупинках громадського транспорту;

8) здійснювати роботу з перевезення пасажирів у майках, коротких шортах, взутті, яке належним чином не фіксується на нозі;

9) відтворювати в салоні автобуса музику, звуки фільмів чи інші звукові сигнали, крім передачу про поїздки (передача звуку може здійснюватися на індивідуальні навушники пасажирів, а на салон – лише під час нерегулярних перевезень за згодою всіх пасажирів);

10) порушувати вимоги цих Правил, Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, Правил дорожнього руху, Правил технічної експлуатації колісних транспортних засобів та інших нормативно-правових актів в сфері пасажирських перевезень.

6.6.2. Права та обов'язки кондуктора автобуса:

а) кондуктор автобуса має право:

1) вимагати від пасажирів виконання обов'язків, передбачених цими Правилами;

2) вимагати від пасажирів звільнення салону при порушенні ними даних Правил в частині дотримання їх обов'язків;

3) вимагати від пасажирів оплати за проїзд чи його реєстрації, пред'явлення документів, які підтверджують право на проїзд та за їх відсутності стягнути оплату за проїзд.

У разі відмови пасажирів від оплати чи реєстрації проїзду, звернутись до водія, щоб він зупинив транспортний засіб, запропонувати порушнику (пасажиру) покинути транспортний засіб, а у випадку його відмови - викликати працівників поліції;

4) не допускати до поїздки пасажирів, які не мають квитків, не пред'являють оригінал посвідчення встановленого зразка чи оригінал довідки, на підставі якої надається пільга, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - електронного квитка, перебувають у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, порушують громадський порядок, мають при собі небезпечні вантажі, зокрема легкозаймисті, вибухонебезпечні і такі, що можуть забруднити транспортний засіб чи одяг пасажирів.

б) кондуктор автобуса зобов'язаний:

1) справляти плату за проїзд, здійснювати реєстрацію проїзду, видавати пасажиру квиток;

2) пройти передрейсовий та післярейсовий медичний огляд;

3) приступити до роботи в охайному вигляді, бути одягненим у спеціальну накидку яскравого кольору;

4) мати при собі службове посвідчення та пред'являти його на вимогу контролюючих органів та пасажирів;

5) надавати пасажирам достовірну і своєчасну загальну інформацію, що стосується окремо визначеного маршруту;

6) у випадках настання екстрених та непередбачуваних ситуацій, надавати необхідну допомогу водію, пасажирам та іншим учасникам дорожнього руху;

7) організовувати евакуацію пасажирів при надзвичайній ситуації, здійснювати роз'яснювальну роботу та не допускати паніки серед пасажирів;

8) при настанні дорожньо-транспортної пригоди встановити свідків такої пригоди та записати їх контактні дані;

9) підтримувати салон транспортного засобу в чистоті та охайності, зокрема сидіння, поручні, підлогу;

10) не палити або користуватись електронними сигаретами в салоні автобуса як під час руху, так і на кінцевих зупинках громадського транспорту.

6.6.3 Права та обов'язки контролера:

а) контролер зобов'язаний:

1) мати службове посвідчення, нагрудний знак (жетон, картку тощо) з особистим номером контролера, квитанції встановленого зразка, а також засоби, необхідні для вимірювання ваги та лінійних розмірів багажу;

2) на вимогу пасажирів пред'явити своє посвідчення, повідомити про місце роботи, телефон та місцезнаходження підприємства;

3) бути охайно одягненим, ввічливо спілкуватися з пасажирів;

4) у разі накладання адміністративного штрафу видати квитанцію встановленого зразка;

5) у разі відмови від сплати штрафу або порушення пасажиром громадського правопорядку звернутися до органів Національної поліції.

б) контролер має право:

1) перевіряти дотримання пасажирів їх обов'язків, передбачених цими Правилами, та вживати заходи з усунення порушень таких обов'язків, у тому числі через висадку правопорушника на найближчій зупинці та доставлення його до територіального підрозділу Національної поліції;

2) вилучати у пасажирів недійсні проїзні документи, а також недійсні документи, які засвідчують право пільгового проїзду;

3) здійснювати перевірку наявності та дійсності документів, які підтверджують право на відповідну пільгу.

4) приймати оплату штрафу за безоплатний проїзд та відсутній проїзний документ на місці, з обов'язковою видачею квитанції встановленого зразка про оплату штрафу;

5) прохати пасажирів під час здійснення перевірки бути ввічливими та не перешкоджати законним діям контролерів;

6) використовувати засоби відеофіксації під час проведення контролю.

6.7. Права та обов'язки пасажирів автобуса

а) пасажир автобуса має право:

1) на безпечне та якісне перевезення;

2) висувати вимоги до перевізника щодо виконання ним умов Договору про організацію перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування та до водія, у разі не дотримання останнім вказаних Правил;

3) перевозити тварин у встановленому законодавством порядку;

4) звільняти місця для інших людей;

5) перевозити безоплатно одну одиницю багажу за умови, що його розміри не перевищують 100 x 50 x 30 сантиметрів (одночасно за всіма вимірами), вагою до 20 кілограмів, а також довгомірні предмети завдовжки більше 150 сантиметрів та діаметром понад 10 сантиметрів.

6) безоплатно перевозити ручну поклажу в кількості не більш як дві одиниці;

7) безоплатно провозити з собою одну дитину віком до шести років включно без права зайняття нею окремого місця;

8) одержувати від перевізника або водія інформацію про послуги з перевезень;

9) на компенсацію заподіяної внаслідок перевезення шкоди.

б) пасажир автобуса зобов'язаний:

1) мати при собі квиток на проїзд, а у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - провести реєстрацію електронного квитка через вказану систему, за наявності права на пільговий проїзд - оригінал посвідчення встановленого зразка або оригінал довідки, на підставі якої надається пільга. При вході в автобус одразу здійснити оплату проїзду, а у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду – реєстрацію електронного квитка;

2) зберігати квиток до кінця поїздки і пред'являти в розгорнутому вигляді на вимогу осіб, що мають право здійснювати контроль;

3) здійснювати посадку (висадку) лише після повної зупинки автобуса.

Право першочергового входу у транспортний засіб та виходу з нього мають вагітні жінки, особи з обмеженими фізичними можливостями, діти, особи похилого віку;

4) оплатити перевезення багажу та ручної поклажі згідно з вимогами Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту та Правил користування міським пасажирським автомобільним транспортом (автобусами) Кропивницької міської територіальної громади;

5) у разі настання дорожньо-транспортної пригоди надати можливу допомогу потерпілим і повідомити про це органам поліції;

6) повідомити водія про виявлені забуті речі, документи та цінності;

7) поважати працю перевізника, його працівників (персоналу) та інших осіб, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг (оператор). У разі необхідності, сприяти їм у виконанні ними службових обов'язків;

8) дотримуватись вимог кондуктора, водія, що не суперечать цим Правилам і іншим нормативно-правовим актам;

9) дбайливо ставитись до майна перевізника, пасажирів та інших осіб, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг (оператор);

10) дотримуватись порядку і чистоти на зупинках громадського транспорту, а також в салонах транспортних засобів;

11) з метою безпеки, при очікуванні транспортного засобу на зупинці громадського транспорту, не підходити ближче ніж 0,5 м до краю проїжджої частини до його повної зупинки;

12) бути уважним та обережним при посадці і висадці з транспортного засобу;

13) сидіти або стояти в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування, дотримуючись правил безпеки;

14) одразу ж після входу у транспортний засіб оплатити вартість свого проїзду та перевезення багажу, який перевищує встановлені до нього вимоги по вазі та габаритах, або зареєструвати електронний квиток;

15) сплатити штраф за неоплату проїзду чи не здійснення його реєстрації і перевезення багажу понад встановлену для нього вагу і габарити;

16) не затримуватися біля дверей транспортного засобу та не загороджувати багажем підходи до них, не заважати входу і виходу пасажирів, а також відкриттю/закриттю дверей;

17) дотримуватись вимог цих Правил.

б) пасажиру автобуса забороняється:

1) здійснювати поїздку без квитка, а в разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду - без реєстрації електронного квитка; для пільгового проїзду – без оригіналу посвідчення особи встановленого зразка чи оригіналу довідки, на підставі якої надається пільга;

2) палити або користуватись електронними сигаретами, приймати наркотичні засоби або вживати алкоголь всередині транспортних засобів та на зупинках громадського транспорту;

3) здійснювати будь-які дії, які можуть негативно впливати на послуги перевізника, його працівників (персоналу) пасажирів, інших осіб, які будуть задіяні у процесі організації пасажирських перевезень і надання транспортних послуг (оператор), або їх майно;

4) перевозити зброю (крім особливих випадків - перевезення службової та мисливської зброї), вибухові, отруйні, інфекційні, радіоактивні, з неприємним запахом речовини, спирт (в тому числі, алкогольні напої у незакритому вигляді), бензин, гас, ацетон та інші вогненебезпечні, легкозаймисті, самозаймисті речовини, а також ручну поклажу, яка може забруднити салон чи верхній одяг пасажирів;

5) під час руху відвертати увагу водія від керування транспортним засобом та заважати йому в цьому;

6) відчиняти двері транспортного засобу під час руху, крім потреби запобігання нещасному випадку;

7) перешкоджати закриттю дверей та використовувати для поїздки підніжки і виступи транспортних засобів;

8) перебувати в кабіні водія;

9) проїжджати в одязі, що забруднить одяг пасажирів, їх багаж або особисті речі, обшивку салону та сидіння;

10) висовуватися з вікон під час руху транспортного засобу;

11) слухати музику та розмовляти по телефону занадто голосно, що може заважати водію та іншим пасажиром;

12) смітити в салоні, псувати салон та його обладнання, викидати з вікон на проїжджу частину сміття та інші предмети;

13) ставити дітей ногами, багаж та ручну поклажу на окреме сидіння;

14) входити в салон та вживати продукти харчування, що можуть забруднити інших пасажирів (наприклад, морозиво, солодка вата тощо);

15) користуватись аварійним обладнанням без потреби.

8. ІНФОРМУВАННЯ ПАСАЖИРІВ

8.1. Пасажир має право на своєчасне отримання належної інформації про порядок отримання транспортних послуг, порядок оплати та реєстрації проїзду, графіки руху транспортних засобів, маршрути та з інших питань, що стосуються організації пасажирських перевезень.

8.2. У салоні автобуса розміщується така інформація:

1) витяг із Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту (у частині прав та обов'язків водія і пасажирів);

2) позначення входу та виходу;

3) відомості про розмір штрафу за безквитковий проїзд і перевезення неоплаченого багажу;

4) відомості про перевізника та страховика (найменування, адреса і телефон);

5) загальна пасажиромісткість із зазначенням окремо кількості місць для сидіння пасажирів;

6) позначення місць розташування аварійних виходів (із зазначенням способу їх відчинення), вогнегасника, аптечки та кнопки екстреної зупинки;

7) напис "Не курити", "Місця для пасажирів з дітьми та інвалідів".

8.3. Передній трафарет із номером та назвою маршруту (найменуванням початкового та кінцевого пунктів) розміщується на лицевій стороні зліва від водія, в нижньому кутку лобового скла; боковий трафарет із номером маршруту та найменуванням основних пунктів, де здійснюються проміжні зупинки - на лівому склі від передніх дверей; задній трафарет із номером маршруту розміщується на правій стороні аварійних виходів (задніх дверей) або на задньому склі.

8.4. Освітлення інформаційних написів повинні бути такими, щоб їх можна було прочитати у світлу і темну пори доби.

8.5. Інформаційне забезпечення пасажирів здійснюється виключно державною мовою.

8.6. Якщо транспортний засіб з поломкою слідує на підприємство, на територію виробничо-технічної бази чи місце проведення ремонту, у передній частині такого автобуса у спеціально відведеному місці або на вітровому склі з правої сторони розміщується напис «В депо».

**Начальник управління
транспорту та зв'язку
Кропивницької міської ради**

Віктор ЖИТНИК